

Αποστολική ζωή, παράδοση και διαδοχή

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο:fdathanasiou.wordpress.com

Σε τι συνίσταται και πώς ήταν η αρχαία Εκκλησία;

Από όσα παρατέθηκαν προηγουμένως φαίνεται σε τι συνίσταται η Αποστολική ζωή, παράδοση και διαδοχή. Είναι μέθεξη των δωρεών του Αγίου Πνεύματος. Όποιος βρίσκεται στην προοπτική της Θεώσεως, βιώνει την αποκαλυπτική παράδοση, ενώ οποίος βρίσκεται έξω από αυτήν, περιπίπτει σε θεολογικά λάθη. Η αλήθεια βρίσκεται στην θεοπτία.

«Μπορεί ο άνθρωπος να έχει μια αμυδρά ιδέα περί Θεού, αλλά, εφ' όσον είναι εκτός της προφητικής, Αποστολικής παραδόσεως των Αγίων, αυτή η αμυδρά ιδέα περί Θεού που μπορεί να έχει ο άνθρωπος είναι γεμάτη από σφάλματα. Και δεν μπορεί να υπάρξει γνώση Θεού άνευ σφαλμάτων σε αυτούς που είναι εκτός της παραδόσεως της Θεώσεως.

Στην παράδοση όμως της Θεώσεως, εκείνος που φθάνει στην θέωση, στην θεοπτία, βλέπει τον Θεό, ακριβώς διότι γίνεται κατά χάριν Θεός. Οπότε, από τον Θεό παίρνει το δώρο των ακτίστων ομμάτων, με τα οποία βλέπει τον Θεό. Οι Πατέρες

κάνουν πολλή ερμηνεία τού: εν τω φωτί σου οψόμεθα φως».

Αυτό σημαίνει ότι ο άνθρωπος μεταμορφώνεται από την Χάρη του Θεού και βλέπει την δόξα του Χριστού. Αυτό είναι «το δώρο των ακτίστων ομμάτων». Δεν εξίσταται αλλά μεταμορφώνεται όλη η ψυχοσωματική του ύπαρξη. Απόστολος γίνεται και καθένas που μετέχει του Μυστηρίου της Πεντηκοστής. Με την Χάρη του Θεού, ο άνθρωπος μπορεί να ανέλθῃ στο ύψος της θεοπτίας και να μεθέξῃ της Πεντηκοστής.

Μέσα στα πλαίσια αυτά μπορούμε να δούμε την κλήση στο Αποστολικό αξίωμα του Αποστόλου Παύλου, αλλά και την εμπειρία του Κορνηλίου (Πράξεις ι' και ια') και του Αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου. Η Πεντηκοστή συνεχίζεται μέσα στην ιστορία.

«Τι διαφορά υπάρχει μεταξύ του Συμεών του Νέου Θεολόγου και του Κορνηλίου; Πώς θα αξιολογήσουμε τον Κορνήλιο; Ο άγιος Συμεών ήταν μεγαλύτερος από τον Κορνήλιο, κατώτερος από τον Κορνήλιο; Τι ήταν δηλαδή; Και μάλιστα η ίδια Αγία Γραφή μας λέει ότι ο Κορνήλιος είχε την ίσην δωρεάν με τους Αποστόλους στην Πεντηκοστή (Πράξεις ια', 17). Ίση δωρεά σημαίνει, όχι μόνον η ίδια Χάρη, σημαίνει και στο ίδιο επίπεδο Χάριτος δηλαδή. Ίση Χάρη, τι σημαίνει στα Ελληνικά; Δεν ήταν άνιση Χάρη, ίση Χάρη, ίδια Χάρη και στο ίδιο επίπεδο. Δεν είχε ένα κατώτερο κομμάτι, μπορούσαμε να το πούμε, ένα κατώτερο κομμάτι της Χάριτος δηλαδή, αλλά λέει ίσην δωρεάν· και το λέει ο Λουκάς στις Πράξεις των Αποστόλων. Δεν είναι έτσι; Γιατί; Διότι ο Κορνήλιος πριν βαπτισθῇ είχε την ίδια εμπειρία με τους Αποστόλους της ημέρας της Πεντηκοστής. Αυτό λέει η Αγία Γραφή. Πριν βαπτισθῇ. Δεν είναι έτσι;

Ο Απόστολος Παύλος έφθασε ως τον τρίτον ουρανό, μετά το βάπτισμα ή προ του βαπτίσματος; Προ του βαπτίσματος, στην οδό προς Δαμασκό, τυφλώθηκε και παρέμεινε πολύ χρόνο στην έρημο της Αραβίας. Και ύστερα ήτανε σε αυτή την κατάσταση της Θεώσεως, εξ αιτίας της οποίας είχε τυφλωθῇ, διότι έβλεπε μόνον το Φως και τον Χριστό. Δεν έβλεπε τίποτα άλλο. Και έπρεπε να τον οδηγήσουν. Δεν ήταν σωματικά τυφλωμένος. Ήτανε τυφλωμένος από το Φως. Άμα τον είχε εξετάσῃ ένας οφθαλμίατρος εκείνη την εποχή, θα έλεγε αυτός ο άνθρωπος δεν έχει τίποτα».

Επίσης, στην προοπτική αυτή πρέπει να γίνεται λόγος και για την Αποστολική διαδοχή. Οι Επίσκοποι είναι διάδοχοι των Αγίων Αποστόλων, όχι μόνον από μια σειρά χειροτονιών, αλλά επειδή μετέχουν της ίδιας Αποστολικής ζωής και είδαν τον Χριστό εν τη δόξη Αυτού.

«Το ότι ελέγοντο Άγιοι οι Επίσκοποι και επεκράτησε ο τύπος αυτός μέχρι σήμερα, προέρχεται από την Παράδοση, που φαίνεται σαφώς από τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, ο οποίος χωρίζει τους κληρικούς σε τρεις τάξεις: Διακόνους, Πρεσβυτέρους και Επισκόπους.

Και συνεχίζει την αρχαία παράδοση του Αποστόλου Παύλου, που σαφώς μας αναπτύσσει ότι οι Απόστολοι είναι εκείνοι που έχουν φθάσει στον δοξασμό ή την θέωση, έχουν δοξασθή. Και επειδή ήταν ο Χριστός στην δόξα Του και όλοι οι Απόστολοι μάρτυρες του Χριστού μετά την Ανάσταση, και εφ' όσον είδαν τον Χριστόν εν δόξη μετά την Ανάσταση, αυτοί οι άνθρωποι ωνομάσθησαν Απόστολοι και έτσι έγιναν Απόστολοι. Και είναι θεόκλητοι, διότι έγιναν κατ' ευθείαν Απόστολοι από τον Θεό.

Μάς λέγει ο ίδιος ο Απόστολος Παύλος ότι έγινε Απόστολος από τον ίδιο τον Χριστό. Όχι από τους άλλους Αποστόλους. Γιατί; Διότι ο ίδιος ο Χριστός εμφανίσθηκε στον Απόστολο Παύλο και αυτή η εμφάνιση στον Παύλο τον έκαμε, τον χειροτόνησε Απόστολο. Μετά, οι Προφήτες στον Απόστολο Παύλο είναι το ίδιο πράγμα, όπως και ο Απόστολος, με την διαφορά, ότι ο Προφήτης δεν γυρνάει από εδώ και από εκεί, όπως οι Απόστολοι, ιδρύοντας Εκκλησία, αλλά είναι σε μια ενορία.

Οπότε, εκεί που λέει ο Απόστολος Παύλος ότι έθετο πρώτον Αποστόλους, δεύτερον προφήτας (Α' Κορινθίους ιβ', 28), αυτοί οι Προφήτες, όπως ξέρουμε από την εποχή των Αποστόλων, είναι οι Επίσκοποι της αρχαίας Εκκλησίας. Και αυτοί οι Επίσκοποι έχουν κληρωθή από τον Θεό, διότι έχουν φθάσει στην θέωση. Έχουν δη και αυτοί τον Χριστό εν δόξη και γι' αυτό λέγονται Προφήτες και μετά ονομάζοντο Επίσκοποι της Εκκλησίας».

Η Αποστολική διαδοχή δεν είναι μόνον η χάρη να τελή κανείς τα Μυστήρια, αλλά και να είναι Πνευματικός Πατέρας και να θεραπεύη, γιατί «η ουσία της Αποστολικής διαδοχής και της Αποστολικής παραδόσεως» είναι ότι Πνευματικός Πατέρας μπορεί να γίνη κανείς μόνον από Πνευματικό Πατέρα και κατ' επέκταση ο Επίσκοπος «είναι ο κατ' εξοχήν Πνευματικός Πατέρας και φορέας της διαγνωστικής και θεραπευτικής παραδόσεως της Εκκλησίας».

«Αποστολική διαδοχή, σε μάς, τι σημαίνει: Σημαίνει όχι χειροτονία των Επισκόπων μόνο, αλλά σημαίνει ο σκοπός για τον οποίον ο Επίσκοπος χειροτονείται. Δεν είναι το ίδιο πράγμα. Εμείς ταυτίζουμε τώρα την Αποστολική διαδοχή με την χειροτονία του Επισκόπου. Δεν είναι μαγεία η χειροτονία του Επισκόπου. Ο Επίσκοπος χειροτονείται για κάποιο σκοπό. Ποιος είναι ο σκοπός αυτός; της διάγνωσης και

θεραπείας. Ο γιατρός, γιατί γίνεται γιατρός; Τον χειροτονούμε κάποιον γιατρό· γιατί τον χειροτονούμε γιατρό; Διότι έχει γίνει γιατρός· έχει γίνει γιατρός, γι' αυτό τον χειροτονούμε γιατρό».

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι αρχαίοι Πατέρες δεν μιλούσαν τόσο για Αποστολική διαδοχή, αλλά για Αποστολική παράδοση, που είναι η διάγνωση και η θεραπεία της ασθενείας.

«Λοιπόν, τι είναι η Αποστολική παράδοση; Διότι οι αρχαίοι μιλούσαν για Αποστολική παράδοση, όχι για Αποστολική διαδοχή. Αποστολική παράδοση είναι η παράδοση της διαγνώσεως και της θεραπείας και οι κληρικοί υπήρχαν γι' αυτόν τον σκοπό. Έκαναν σωστή διάγνωση και σωστή θεραπεία. Τίποτε άλλο. Δεν υπάρχει κανένας άλλος σκοπός».

Η έννοια αυτής της Αποστολικής παραδόσεως φαίνεται από το ότι η Εκκλησία λειτουργεί ως πνευματικό νοσοκομείο, οι Κληρικοί ήταν πνευματικοί ιατροί και όσοι βρίσκονται στον φωτισμό είναι οι νοσοκόμοι του πνευματικού νοσοκομείου.

«Η Εκκλησία, μού φαίνεται, ομοιάζει με ένα νοσοκομείο που την εποχή των Αποστόλων, ο διευθυντής του νοσοκομείου ήταν ο Απόστολος και το επιτελείο του νοσοκομείου ήταν οι Προφήτες που όλοι είχαν την εμπειρία της Θεώσεως».

Όταν, όμως, εκκοσμικεύθηκε η Εκκλησία, αλλά και οι Κληρικοί, τότε αυτή η Αποστολική ζωή και παράδοση, ως θεραπεία, πέρασε στον μοναχισμό, γι' αυτό και η πρώτη ονομασία των Μοναστηριών ήταν νοσοκομεία ή θεραπευτήρια. Όταν οι Κληρικοί εκκοσμικεύθηκαν και έχασαν αυτήν την Αποστολική παράδοση, τότε οι μοναχοί είναι οι Απόστολοι της πρώτης εποχής, γιατί είναι οι φωτισμένοι, που έχουν νοερά αέναη προσευχή, και αυτό στην ουσία είναι η Αποστολική ζωή.

«την θέση των φωτισμένων την συνέχισαν μέσα στην Εκκλησία οι καλόγεροι, και γι' αυτόν τον λόγο επεκράτησε να είναι το παλιό Πανεπιστήμιο που ήταν σε κάθε ενορία στην Αποστολική εποχή και κάθε ενορία είχε δεσπότη, ο οποίος είχε φθάσει, αν όχι στην θέωση, τουλάχιστον στον φωτισμό. Είχε περάσει από την κάθαρση και είχε μέσα του την αέναη μνήμη Θεού.

Όταν επήλθε η πρώτη μεγάλη πτώση στο Ιερατείο, από αυτής της απόψεως, και πάλι τονίζω, όχι προς την ανηθικότητα, αλλά ενάρετοι άνθρωποι που δεν ήσαν σε αυτή την κατάσταση της καθάρσεως και του φωτισμού του νοός ή της καρδιάς κλπ, τότε το Πανεπιστήμιο μετατέθηκε από τις ενορίες και πήγε στο Μοναστήρι και τότε αναπτύσσεται ο μοναχισμός. Γι' αυτό ο μοναχισμός δεν είναι καινούριο φαινόμενο στην Εκκλησία, ο μοναχισμός υπήρχε σε κάθε ενορία, διότι κάθε Χριστιανός ήταν ένας καλόγερος στην αρχαία Εκκλησία. Γι' αυτό επεκράτησε ο

μοναχισμός να λέγεται Αποστολική ζωή· έτσι λέγεται στην αρχαία Εκκλησία, λέγεται Αποστολική ζωή, δηλαδή ο καλόγερος ζη Αποστολική ζωή.

Τι σημαίνει Αποστολική ζωή; Δεν σημαίνει ότι είναι ένας που κάνει καλά έργα και τρέχει κι εδώ κι εκεί και κάνει τον σωτήρα της κοινωνίας και της οικονομολογίας και της πολιτικής κλπ.

Όχι, αλλά είναι εκείνος ο οποίος είναι στην κατάσταση αυτή της αενάου μνήμης Θεού. Και ο Μ. Βασίλειος το λέει πολύ καθαρά, ότι ναός του Θεού είναι ο άνθρωπος εκείνος ο οποίος δεν έχει καμιά διακοπή της αενάου μνήμης του Θεού, από καθημερινές μέριμνες δηλαδή».

Ο μοναχισμός είναι Αποστολική ζωή, γιατί, εκτός των άλλων, οι μοναχοί που εξασκούν την κοινοκτημοσύνη, ζουν κατά τον τρόπο της ζωής των Αποστόλων.

«Όποιος θα πάρη τις Πράξεις των Αποστόλων, θα δη εκεί ότι η Αποστολική κοινότητα, μάς το λέει πολύ καθαρά: τα πάντα κοινά (παράβαλλε Πράξεις β΄, 45). Και οποίος ήθελε να βαπτισθή έπρεπε να δώσει ό,τι είχε στο κοινό ταμείο της ενορίας. Κανένας δεν είχε προσωπικά, όλα ήταν κοινά.

Ξέρουμε το περίφημο παράδειγμα που ο Ανανίας με την γυναίκα του είπαν ψέματα ότι έδωσαν όλα στο κοινό ταμείο της Εκκλησίας, και το αποτέλεσμα ήταν ότι πρώτα πέθανε ο ένας, γιατί είπε ψέματα και μετά ήρθε ο άλλος και έπεσε και εκείνος νεκρός. Και είναι το ίδιο το Άγιο Πνεύμα που προκάλεσε την πτώση τους. Τόσο πολλή μανία φαίνεται ότι είχε η Αποστολική κοινωνία με το θέμα της κοινοκτημοσύνης.

Μερικοί ισχυρίζονται ότι αυτό ήταν μόνο για την Αποστολική Εκκλησία. Αλλά, εάν διαβάσετε το “Προπατορικόν Αμάρτημα”, αυτό το βιβλίο που εξέδωσα, έχω την πληροφορία από τον Ιουστίνο τον μάρτυρα, ο οποίος λέει προς τους εθνικούς μάλιστα, ότι εμείς οι Χριστιανοί έχουμε τα πάντα κοινά. Εάν υπολογίσουμε ότι ο μάρτυς Ιουστίνος πέθανε κατά τα τέλη του 2ου αιώνας, και δεν έχει υπ’ όψιν του καμία ενορία Χριστιανών που δεν είχαν τα πάντα κοινά, το στέλνει ως πληροφορία προς τους ειδωλολάτρες αυτό το γεγονός, ότι όλοι οι Χριστιανοί έχουν τα πάντα κοινά.

Σημαίνει ότι είναι ένας θεσμός που κράτησε τουλάχιστον διακόσια χρόνια και ίσως και αργότερα και μετά άρχισε να διαλύεται. Και όταν άρχισε να διαλύεται, εμφανίζεται ο μοναχισμός. Και όταν εμφανίζεται ο μοναχισμός, ονομάζεται Αποστολική ζωή, δηλαδή ζουν την Αποστολική ζωή οι μοναχοί, δηλαδή με τα πάντα κοινά».

Επομένως, ο μοναχισμός δεν είναι ένας νέος θεσμός που προστέθηκε στην ζωή της Εκκλησίας αργότερα, αλλά είναι η συνέχεια της Αποστολικής ζωής. Το νέο που εισάγεται στον μοναχισμό είναι η αγαμία-παρθενία.

«Ο μοναχισμός λέγεται Αποστολική ζωή στην αρχαιότητα. Λέγεται Αποστολική ζωή, διότι δεν είναι ένας νέος θεσμός για τους Πατέρες της Εκκλησίας, αλλά συνέχεια του Αποστολικού θεσμού. Το μόνο νέο πράγμα που εμφανίζεται στον μοναχισμό είναι η αγαμία. Αυτό είναι το νέο. Κατά τα άλλα είναι η Αποστολική ζωή, τίποτα άλλο δεν είναι. Ο Απόστολος Πέτρος ήταν παντρεμένος. Καλά ορισμένοι δεν ήταν. Ήταν ένας, τουλάχιστον, παντρεμένος, αυτό θέλουμε να πούμε».

Ακόμη, Αποστολική περίοδος είναι κάθε περίοδος στην οποία ζουν αληθινοί ησυχαστές, οι οποίοι γνωρίζουν εκ πείρας τι σημαίνει καθαρότητα από τους λογισμούς, νοερά ησυχία, αέναη μνήμη Θεού, φωτισμός και θέωση.

Η Πεντηκοστή είναι ο ύψιστος βαθμός της θείας αποκαλύψεως που καθιστά τους μετέχοντες σε αυτήν Αποστόλους. Έτσι, η Αποστολική ζωή είναι σε κάθε φάση της εκκλησιαστικής ζωής, όταν ευρίσκονται Θεούμενοι και θεόπτες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Εκκλησία καθόρισε να εορτάζει όλους τους Αγίους την πρώτη Κυριακή, μετά την Κυριακή της Πεντηκοστής.

«Έχουμε την εμπειρία των Αποστόλων την ημέρα της Πεντηκοστής και μετά, την επομένη Κυριακή, είναι η Κυριακή των Αγίων Πάντων. Αυτός είναι ο σκοπός της Πεντηκοστής, δηλαδή να γίνουν οι βαπτισμένοι Άγιοι. Οπότε, έχουμε την κάθαρση προ του Βαπτίσματος, τον φωτισμό μέχρι την Πεντηκοστή και μετά έχουμε την ελπίδα ότι θα φθάσουμε στην θέωση μαζί με αυτούς που εορτάζουμε την Κυριακή των Αγίων Πάντων».

του π. Ι. Ρωμανίδα

Πηγή: Σεβ. Ναυπάκτου Ιεροθέου Βλάχου: “Πατερική Δογματική”.

Πηγή: oodegr.co